

درمان نگهدارنده با متادون

بهرنگ شادلو – روانپزشک مرکز ملی مطالعات اعتیاد

آسیب های مرتبط با مصرف مواد و اعتیاد

- اشتغال ذهنی با مصرف مواد
- مصرف اجبار گونه با وجود عوارض مصرف
 - افت عملکرد در حوزه های مختلف
 - خلق ناپایدار و اغلب افسرده
 - رفتارهای تکانشی و پرخطر
 - عدم توان برنامه ریزی دراز مدت

آسیب های مرتبط با مصرف مواد و اعتیاد

- Selective Abstraction
 - Relapse •

درمان نگهدارنده

درمان نگهدارنده عبارت است از:

جایگزین سازی مصرف مواد مخدر افیونی غیر مجاز بیمار با یک آگونیست افیونی مورد تایید

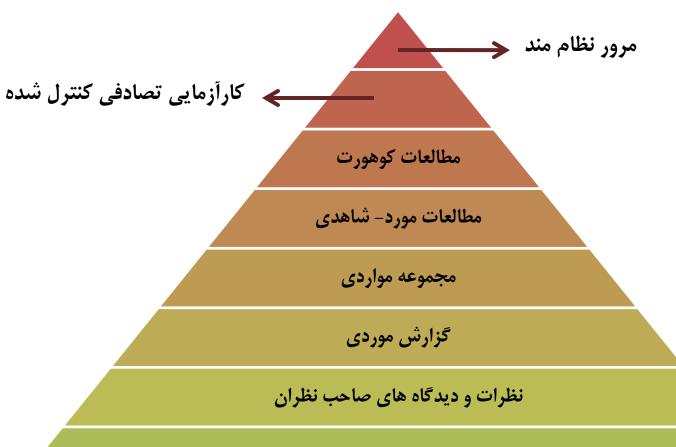
ویژگی های درمان نگهدارنده

- خوراکی و غیرتزریقی
- تهیه از مواد بهداشتی و خالص
 - قيمت ارزان
 - دوز معین
 - اثرات ملایم و آهسته
 - قانونی بودن
- عرضه در محیط سالم و توسط درمانگر
 - نظارت دقیق بر درمان

جنبه هایی از کاهش آسیب

- حذف علايم ترک
- حذف مصرف تزریقی
 - كاهش مسموميت
- حذف عوارض ناشى از ناخالصى
 - کاهش انگ
 - کاهش بزهکاری
 - كاهش رونق قاچاق

طبقه بندي اعتبار شواهد علمي

مطالعات حيواني

مطالعات آزمایشگاهی خارج از محیط بدن

كاهش مصرف مواد افيوني

Figure 4. Forest plot of comparison: I Drug use and risk outcomes (follow-up studies), outcome: I.3 Opioid use (proportion reporting use or with positive urine samples).

	Follow-up Baseline		ine	Risk Ratio	Risk Ratio		
Study or Subgroup	Events	Total	Events	Total	M-H, Random, 95% CI	M-H, Rand	om, 95% Cl
Abbott 1998	16	62	59	83	0.36 [0.23, 0.57]	/ ——	
Avants 1998	89	233	205	289	0.54 [0.45, 0.64]	+	
Chatham 1999	209	435	374	435	0.56 [0.50, 0.62]	+	
Corsi 2002	111	168	167	168	0.66 [0.60, 0.74]	+	
Dolan 2003	32	129	104	129	0.31 [0.23, 0.42]		
Grella 1996	255	456	429	456	0.59 [0.55, 0.65]	+	
Magura 1991	26	64	64	64	0.41 [0.31, 0.55]		/
Margolin 2003	23	64	89	90	0.36 [0.26, 0.50]	\ —	
Simpson 1995	214	521	490	521	0.44 [0.39, 0.49]	+ /	
Strang 2000	10	15	15	15	0.68 [0.47, 0.98]		
Teesson 2006	79	227	220	227	0.36 [0.30, 0.43]	+	
						0.2 0.5	1 7 5
							Favours baseline

كاهش تزريق (۱)

Figure 5. Forest plot of comparison: I Drug use and risk outcomes (follow-up studies), outcome: I.I Proportion reporting injecting use.

	Follow	-up	Basel	ine	Risk Ratio	Risk Ratio
Study or Subgroup	Events	Total	Events	Total	M-H, Random, 95% Cl	M-H, Random, 95% Cl
Camacho 1996	173	326	326	326	0.53 [0.48, 0.59]	+ \
Chatham 1999	313	435	435	435	0.72 [0.68, 0.76]	+ \
Dolan 2003	44	129	83	129	0.53 [0.40, 0.70]	+ \
Gossop 2000	215	478	296	478	0.73 [0.64, 0.82]	+ \
King 2000	44	69	59	69	0.75 [0.61, 0.91]	+
Magura 1991	25	64	64	64	0.40 [0.29, 0.54]	+
Millson 2007	121	183	152	183	0.80 [0.70, 0.90]	+ /
Schroeder 2006	30	78	78	81	0.40 [0.30, 0.53]	+ /
Strang 2000	11	15	15	15	0.74 [0.54, 1.02]	-+ /
Teesson 2006	16	227	177	227	0.09 [0.06, 0.15]	\+
Willner-Reid 2008	211	644	397	644	0.53 [0.47, 0.60]	+/
						0.05 0.2 1 5 20 Favours follow-up Favours baseline

کاهش تزریق (۲)

Review: Substitution treatment of injecting opioid users for prevention of HIV infection

Comparison: 01 Drug use and risk outcomes (follow-up studies)

Outcome: 01 Proportion reporting injecting use

82/129 177/227	-	100.00	0.54 [0.41, 0.71] 0.09 [0.06, 0.15]
177/227	4 -	100.00	0.09 [0.06, 0.15]
177/227	-	100.00	0.09 [0.06, 0.15]
	I I I		
326/326	• /	17.59	0.53 [0.48, 0.59]
425/425	• /	17.89	0.72 [0.68, 0.76]
296/478	\ + /	17.41	0.73 [0.64, 0.82]
59/69	- /	16.40	0.75 [0.61, 0.91]
64/64	-	14.75	0.40 [0.29, 0.54]
78/81	—	15.96	0.51 [0.40, 0.64]
	425/425 296/478 59/69 64/64 78/81	425/425 296/478 59/69 64/64 78/81	425/425 17.89 296/478 17.41 59/69 16.40 64/64 14.75 78/81 15.96

Favours follow-up

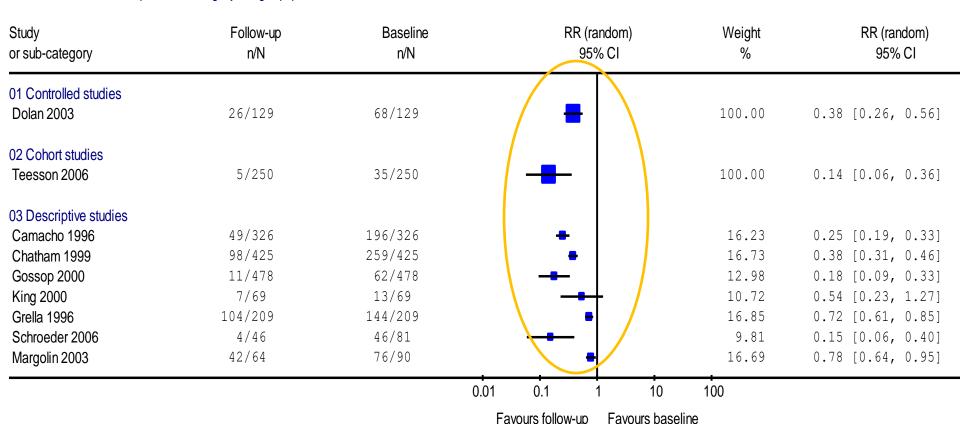
Favours baseline

اثر درمان نگهدارنده بر اشتراک وسایل تزریق

Review: Substitution treatment of injecting opioid users for prevention of HIV infection

Comparison: 01 Drug use and risk outcomes (follow-up studies)

Outcome: 02 Proportion sharing injecting equipment

اثر درمان نگهدارنده بر اشتراک وسایل تزریق

Figure 7. Forest plot of comparison: I Drug use and risk outcomes (follow-up studies), outcome: 1.2

Proportion sharing injecting equipment.

	Follow	-up	Basel	ine	Risk Ratio	Risk Ratio
Study or Subgroup	Events	Total	Events	Total	M-H, Random, 95% CI	M-H, Random, 95% Cl
Camacho 1996	49	326	196	326	0.25 [0.19, 0.33]	/+
Chatham 1999	100	435	265	435	0.38 [0.31, 0.46]	/ + \
Corsi 2002	18	168	55	168	0.33 [0.20, 0.53]	/ \
Dolan 2003	26	129	68	129	0.38 [0.26, 0.56]	 \
Gossop 2000	24	478	62	478	0.39 [0.25, 0.61]	
Grella 1996	278	450	369	456	0.75 [0.69, 0.82]	+
King 2000	7	69	13	69	0.54 [0.23, 1.27]	-+-
Margolin 2003	11	62	44	90	0.36 [0.20, 0.65]	
Millson 2007	16	183	29	183	0.55 [0.31, 0.98]	\ /
Schroeder 2006	4	46	46	81	0.15 [0.06, 0.40]	\
Teesson 2006	5	250	35	250	0.14 [0.06, 0.36]	\
Willner-Reid 2008	36	644	59	644	0.61 [0.41, 0.91]	\ /
						0.05 0.2 1 5 20
						Favours follow-up Favours baseline

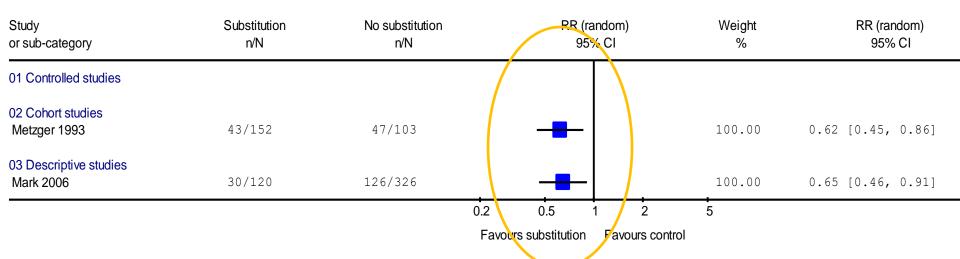
خطر نسبی تبادل ارتباط جنسی در ازای پول یا مواد در درمان در مقایسه با عدم درمان

Substitution treatment of injecting opioid users for prevention of HIV infection

Comparison: 05 Sex-related risk outcomes - substitution treatment versus no substitution treatment

Outcome: 05 Proportion reporting exchanges of sex for drugs or money

Review:

خطر نسبی شرکای جنسی متعدد: پیگیری در مقایسه با نقطه پایه

Review: Substitution treatment of injecting opioid users for prevention of HIV infection

Comparison: 02 Sex-related risk outcomes (follow-up studies)
Outcome: 01 Proportion reporting multiple sex partners

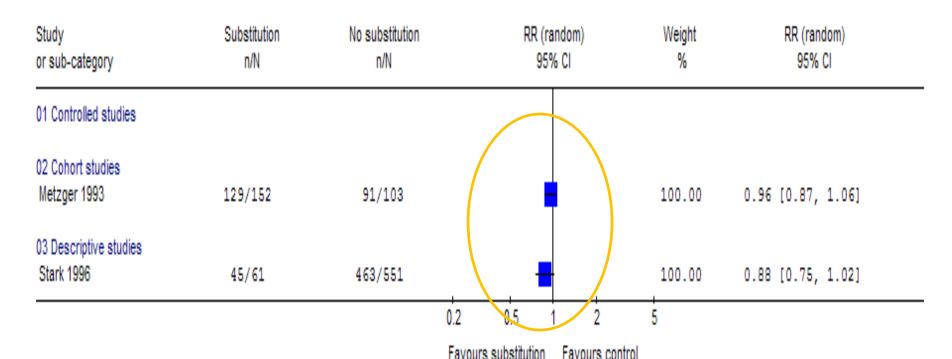
Study or sub-category	Follow-up n/N	Baseline n/N	RR (random) 95% CI	Weight %	RR (random) 95% CI	
01 Controlled studies						
02 Cohort studies						
03 Descriptive studies						
Camacho 1996	23/326	59/326	/ • \	18.81	0.39 [0.25, 0.62]	
Grella 1996	127/209	173/209	•	41.38	0.73 [0.65, 0.83]	
Chatham 1999	106/425	140/425	+	34.89	0.76 [0.61, 0.94]	
King 2000	7/69	5/69	\	4.92	1.40 [0.47, 4.20]	
		(0.5 1 2	5		
			Favours follow-up Favours base	eline		

خطر نسبی ارتباط جنسی محافظت نشده در درمان نگهدارنده در مقایسه با خارج از درمان

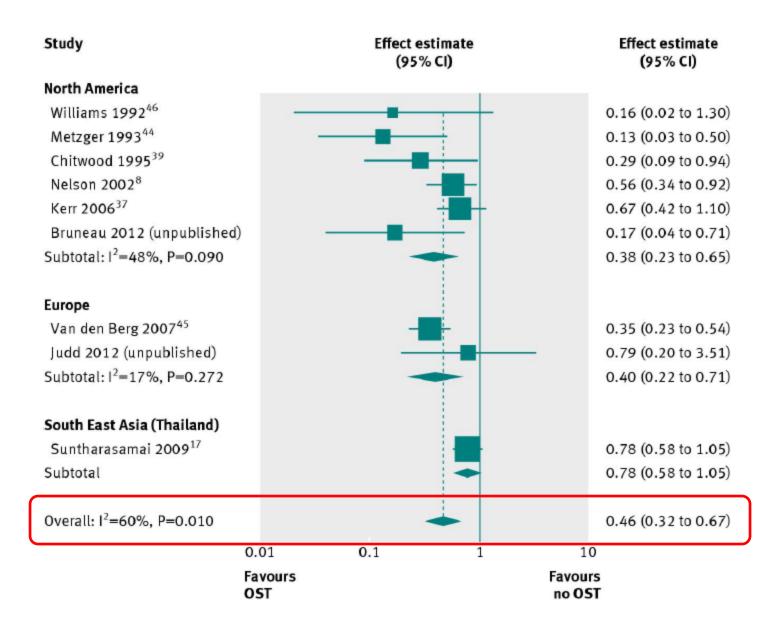
Review: Substitution treatment of injecting opioid users for prevention of HIV infection

Comparison: 05 Sex-related risk outcomes (substitution treatment vs no substitution treatment)

Outcome: 03 Proportion reporting unprotected sex (or use of condoms in half or less of occasions)

اثر بر بروز/شیوع اچ آی وی

جنبه هایی از کاهش آسیب

- ماندگاری بالا در درمان
- ارایه مداخلات روانشناختی
- بازتوانی و بازگشت به جامعه

جنبه های درمانی

درمان نگهدارنده در صورت اجرای درست، باعث بهبود روانی پایدار در فرد شده و وی را از آسیب های ناشی از اعتیاد رها میسازد.

اثرات فيزيولوژيك

- تحمل
- علايم محروميت

مقایسه وابستگی به متادون و مخدر

وابستگی به متادون

- ثبات از نظر روانی، عدم علایم نشئگی و یا محرومیت
 - عدم اشتغال ذهنی
 - عدم وسوسه
 - توان انجام امور معمول زندگی و بازگشت به جامعه
 - ثبات رفتاری
 - احساس آزادی و رها شدن ذهن
 - بهبود روزافزون
 - تحمل بالای فیزیولوژیک
- علایم شدید و طولانی محرومیت هنگام
 قطع

وابستگی به مواد افیونی

- نوسان شدید در طول روز به صورت خماری و نشئگی
 - اشتغال ذهنی با مصرف مواد
- وسوسه مصرف در مواجهه با سرنخ
 - اختلال در فعالیت های روزانه
 - تغییرات ناگهانی در رفتار
 - احساس اجبار به مصرف و اشتغال ذهنی
 - افت روزافزون
 - تحمل متوسط فیزیولوژیک
 - علايم متوسط محروميت

آشنایی با متادون

- ۱۹۳۷ در آلمان
- ۱۹۶۱ ثبت توسط ۱۹۶۱ ثبت توسط ۱۹۶۱
 - ۱۹٤۷ نام ژنریک و پذیرش FDA

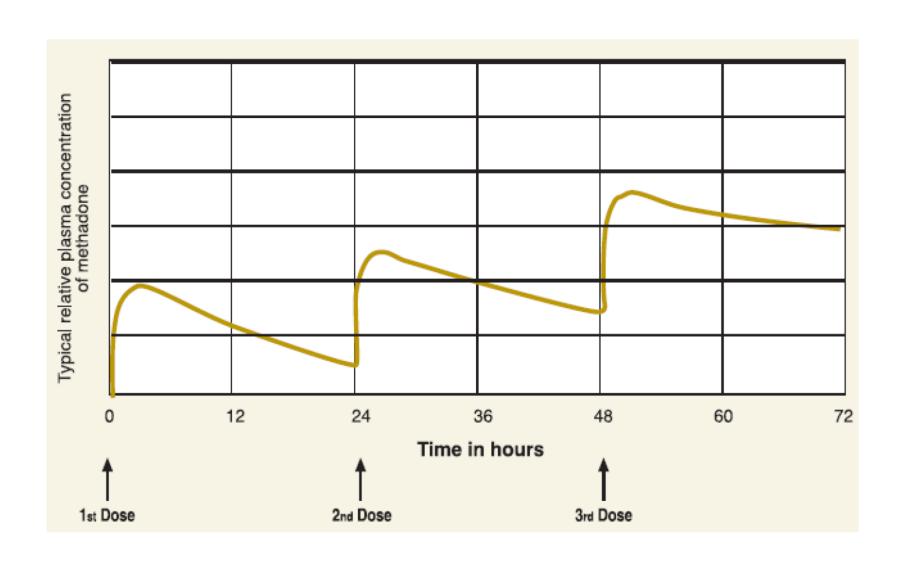
Pharmacokinetics

- شروع اثر: نیم ساعت
 - نیمه عمر: ۲۶ ساعت
 - حداکثر اثر: ۳ ساعت
- زمان رسیدن به تثبیت: ۱۰–۳ روز
 - Bioavailability: 70-80% •
- Highly bound to proteins, free fraction 13%
 - متابولیسم کبدی
 - دفع گوارشی و کلیوی: در pH پایین بازجذب کلیوی کمتر شده و بیشتر دفع میشود

منع مصرف

- تنها منع مطلق مصرف متادون: حساسیت دارویی
 - احتياط در مصرف:
- سابقه حمله آسم همراه با دپرسیون تنفسی به خصوص همراه با سیانوز و ترشحات برونکیال بیش از اندازه
 - مصرف بالاي الكل
 - ضربه سر اخیر، افزایش فشار داخل جمجمه ای
 - درمان با مهار کننده های منوآمین اکسیدان
 - بیماری کرون یا کولیت اولسروز فعال
 - اختلال شدید کارکرد کبدی
 - اسپاسم شدید مجاری صفراوی و کلیوی
 - كهولت سن شديد
 - هیپوتیروئیدیسم
 - فئوكروموسيتوم و اختلالات ديگر فوق كليوى

سطح پلاسمایی متادون در سه روز اول

اشكال دارويي موجود

- شربت: ٥ میلی گرم در هر سی سی
 - قرص: ٥، ۲۰ و ٤٠ میلی گرمی

معیارهای ورود به درمان

- تشخیص اختلال وابستگی
 - وجود یکی از حالت زیر:
 - مصرف تزریقی
 - مصرف هرویین یا کراک
- سه بار شکست در درمان و عود و یا مصرف بیش از ده سال
 - بیمار زن
 - سابقه زندان
 - بیمار مبتلا به HIV
 - سن بالای ۱۸ سال

مراحل درمان

- القا اوليه يا زودرس
- القا ديررس يا پايدارسازى
 - مرحله نگهدارنده
 - ختم تدریجی درمان

حداقل ویزیت ها در درمان

قطع تدریجی	گهدارنده	مرحله ت	القا ديررس	القا اوليه
	سال دوم به بعد	سال اول		
ماهی دو بار	ماهی یک بار	ماهي دو بار	هفته ای دو بار	هفته ا <i>ی</i> سه بار

القا زودرس

- انتقال بیمار با حداقل عوارض و حداکثر رضایتمندی از مخدر غیر مجاز به دوز معادل متادون
 - مهمترین تهدید: مسمومیت
 - ایجاد بالانس در سرعت تجویز

افزایش دوز متادون

افزایش آهسته

- علایم زیاد محرومیت
 - کژخلقی و بیقراری
 - رضایتمندی کمتر
 - احتمال ترک درمان
 - بيخوابي
- حالت برانگیختگی و ناپایداری اوتونوم
 - مصرف خودسرانه مواد و دارو
 - احتمال كمتر مسموميت

افزایش سریع

- علایم اندک محرومیت
- سرخوشی و نشئگی
 - رضایتمن*دی* بیشتر
- ماندگاری بیشتر در فاز القا
 - خواب آلودگی
- اختلال در تکلم، تمرکز و رفتار
- مصرف کمتر مواد و دارو به صورت سر خود
 - احتمال مسمومیت و مرگ

معادل سازي

• یک میلی گرم متادون معادل پنج میلی گرم مورفین

• پنج گرم تریاک خوراکی با خلوص ۱۰-۵ درصد

• ۲۵۰-۵۰۰ میلی گرم مورفین

• ۱۰۰–۵۰ میلی گرم متادون

چالش های معادل سازی

- اغلب برای اثرات ضد درد بررسی شده اند.
 - خلوص ماده به شدت متغیر است.
- طرز استفاده بیمار (تدخینی، خوراکی و یا تزریقی) در میزان مورد نیاز موثر است.
 - تفاوت های بین فردی محسوس است.
- گاه بیمار همزمان از چند طریق و یا چند ماده استفاده میکند.

- بیمار از روز قبل از شروع، مصرف مخدر را متوقف سازد.
- بهتر است علایم مختصر محرومیت و ترک در بیمار پدیدار شده باشد.
- درمان مصرف کنندگان هرویین با ۳۰–۱۵ میلی گرم آغاز میشود.
- برای مصرف کنندگان تریاک یا شیره ممکن است ۲۰ میلی گرم کافی باشد.
- بعد از تجویز اولین دوز، بیمار به مدت دو تا چهار ساعت تحت نظر بماند.

- میتوان ابتدا ۲۰ میلی گرم تجویز کرد و ۲ ساعت بعد، علایم ترک ارزیابی را نمود:
 - در صورت وجود علایم خفیف، دوز دوم تجویز نمیشود.
- در صورت بروز علایم متوسط (درد، تهوع، خمیازه، گشادی مردمک) ۵ تا ۱۰ میلی گرم دیگر تجویز میشود.
- در صورت بروز علایم شدید (استفراغ، افزایش ضربان قلب، افزایش فشار خون، سیخ شدن موها) ۱۰ تا ۱۵ میلی گرم دیگر تجویز شود.
 - در روز اول بیش از ٤٠ میلی گرم تجویز نشود.

- بهتر است در سه روز اول دوز را افزایش نداد.
- بدون ویزیت پزشک نباید افزایش دوز صورت گیرد.
- بهتر است بیماران تا رسیدن به تثبیت، به صورت روزانه توسط پزشک ویزیت شوند.
- بعد از رسیدن به دوز ٤٠ میلی گرم در روز بهتر است افزایش دوز یک روز در میان و به میزان حداکثر ٥ الی ۱۰ میلی گرم در روز انجام شود.
- پس از رسیدن به دوز ۸۰–۲۰ میلی گرم، بهتر است افزایش دوز در هر هفته از ۱۰–۵ میلی گرم تجاوز نکند.

- استفراغ آخرین وعده مصرفی
- حتى الامكان مبتنى بر شواهد باشد
- تا ١٥ دقيقه بعد از مصرف، كل دوز داده شود
- ١٥ تا ٣٠ دقيقه پس از مصرف نصف دوز داده شود
 - بعد از ۳۰ دقیقه نیازی به تجدید دوز دارو نیست

آنچه به دست می آید

- علایم محرومیت و ترک به صورت عمده کنترل میشود.
 - از وسوسه كاسته میشود.
 - بیمار دیسترس کمتری تحمل میکند.
 - ثبات نسبی رفتار حاصل میشود.
 - رفتارهای پرخطر و مشکلات قانونی کمتر میشود.

آنچه که ممکن است کماکان دیده شود

- وسىوسىه
- امكان مصرف مواد
 - آزمایش مثبت
 - نوسان در درمان
 - امكان مسموميت
 - خلق افسرده
 - ناپایداری رفتاری

القا ديررس

- هدف افزایش تدریجی متادون و اشباع سازی گیرنده ها
 - علایم رسیدن به این مرحله:
 - حذف علایم ترک و محرومیت
 - حذف وسوسه
 - نبود احساس سرخوشی و نشئگی
 - عدم مصرف مواد
 - عدم تكرار مسموميت و بيش مصرف
 - ارتباط منظم درمانی
 - آزمایش های منفی
 - نشانه های ثبات فردی و اجتماعی و حس رضایتمندی
 - بهبود فیزیکی
 - نبود مشكلات قانونى

القا ديررس

- دوز حداقل و حداكثر وجود ندارد.
- دوز بهینه بر اساس مطالعات تجربی، ۱۲۰–۸۰ میلی گرم برآورد شده است.
- دوز بهینه ارتباط تنگاتنگ و دقیق با میزان مصرف و تحمل اولیه بیماران ندارد.
- متادون پاداش نبوده و دوز بیش تر نباید به عنوان یک مزیت یا ارفاق تلقی شود.
- تداخلات دارویی و داروهایی که متابولیسم متادون را تحت تاثیر قرار میدهند، مد نظر باشند.

القا ديررس

- دوز بالاتر از ۱۵۰ میلی گرم نادر است. در صورت نیاز، علایم بررسی دقیق و مجدد شوند.
 - عوامل موثر در تخمین دوز بهینه:
 - استرس و ترومای روانی
 - افسردگی
 - درد مزمن

تداخلات دارویی

داروهایی که سطح متادون را بالا می برند

Fluoxetine, Sertraline, Fluvoxamine, Venlafaxine, Nefazodone

Clotrimazole, Ketokonazole

Gonadal steroids

Macrolides

Alcohol (acute), Benzodiazepines, TCAs

داروهایی که سطح متادون را پایین می آورند

Phenobarbital, Phenytoin

Glucocorticoids

ARV treatment esp Zidovudine, Ritonavir

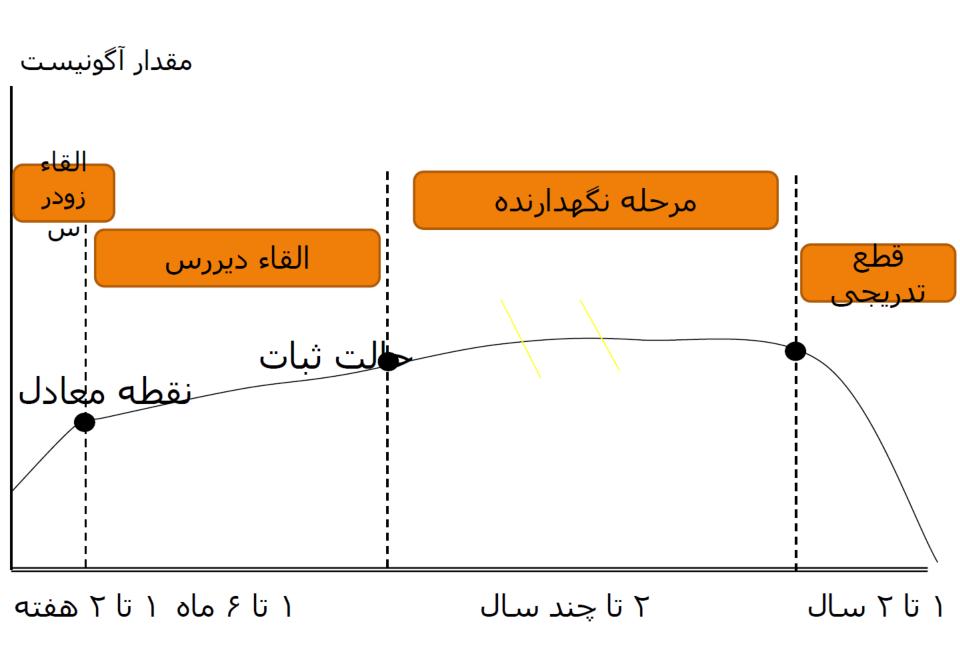
Alcohol (chronic use), Smoking

مرحله نگهدارنده

هدف از این مرحله، نگهداشتن بیمار در وضعیت پایدار بهبود و اصلاح شاخص های عمده فردی، خانوادگی، اقتصادی، اجتماعی، قانونی، روانی، جسمی و شغلی است.

مرحله نگدارنده

- ممكن است بين دو تا پنج سال به طول انجامد.
- تغییر دوزها به ندرت بیش از ۱۰ درصد در سال خواهد بود.
- محور مداخلات باید بر اجتماع و روان بیمار متمرکز باشد.

ختم تدریجی درمان

- بیمار تا هر زمان که بخواهد میتواند در درمان نگهدارنده باقی بماند.
- در صورتی که ارزیابی درمانگر بر این باشد که بیمار اهداف درمان نگدارنده را حاصل کرده است، با رضایت بیمار میتواند وارد این مرحله شود.
- کاهش دوز بسیار تدریجی خواهد بود. برای این مرحله محدودیت زمانی وجود ندارد.

علايم هشدار

- در صورت وجود علایم زیر، نباید دوز را کاهش داد:
 - وسىوسىە زياد
 - علایم محرومیت و ترک
 - مصرف مواد
 - تغيرات خلقي
 - اختلال عملكرد

ملاحظات كلي

- مصرف تحت نظارت مگر برای داروی منزل الزامی است.
 - بهترین زمان مصرف ۱۰–۸ صبح است.
 - درمان با دوز واحد و نه منقسم توصیه میشود.
 - دوز منقسم ممکن است در موارد زیر نیاز شود:
 - زنان باردار
 - القا زودرس
 - افرادی که متادون را به سرعت متابولیزه میکنند.

دوز منزل

جدول ۲-۷- برنامه دوز منزل پیشنهادی راهنمای حاضر

میزان دوز منزل	زمان و شرایط لازم	پله
فقط ایام تعطیل رسمی شامل جمعهها	مرحله قبل از ثبات رفتاری*	پله ۱
۱ روز در هفته + ایام تعطیل	ثبات رفتاری برای یک ماه	پله ۲
۲ روز در هفته + ایام تعطیل	ثبات رفتاری برای ۲ ماه	پله ۳
۳ روز در هفته + ایام تعطیل	ثبات رفتاری برای ۳ ماه	پله ٤
٤ روز در هفته + ايام تعطيل	ثبات رفتاری برای ٤ ماه	پله ٥
٥ روز در هفته + ایام تعطیل	ثبات رفتاری برای ۵ ماه و بیش تر	پله ٦

تعریف ثبات رفتاری

- مصرف مواد مخدر سنگین (کراک، هرویین، تریاک و شیشه)
 ندارد
 - آزمایش هفتگی مورفین و متآمفتامین ادرار منفی است
- غیبت از درمان ندارد و متادون را بدون وقفه مصرف میکند
 - افكار و اقدامات خودكشى و خودزنى ندارد
 - مسمومیت و بیش مصرفی برای وی اتفاق نمیافتد
 - مقررات مرکز درمانی را رعایت میکند
 - هزینه درمان خود را میپردازد (به جز مراکز دولتی)

تنزل پله

اقدام	event
یک پله تنزل	مصرف ماده مخدر سنگین(کراک، تریاک، هرویین یا شیشه) مثبت شدن آزمایش بیمار امتناع از انجام آزمایش
یک پله تنزل برای هر یک بار یا یک روز	غیبت غیرموجه از دریافت متادون یا امتناع از مصرف آن به صورت تحت نظر
تنزل به پله ۱	اقدام به خودکشی مسمومیت به واسطه مواد مخدر رها سازی درمان فروش متادون
تنزل به پله ۱ تا زمان تسویه و بازگشت به پله قبلی بعد از پرداخت هزینه ها	امتناع از پرداخت هزینه توافقی درمان (به جز مراکز دولتی)
دو پله تنزل ولی ارائه دوباره دوز مفقود شده	مفقود شدن دوز منزل
بین یک تا پنج بله تنزل بنا به صلاحدید مرکز	عدم رعایت مقررات انضباطی مرکز درمانی

غیبت از درمان

- یک تا سه روز: ادامه با دوز قبل
- چهار تا هفت روز: ادامه با نصف دوز
 - بیش از هفت روز: القا مجدد

استفراغ وعده مصرفي

- کمتر از ۱۵ دقیقه، تجویز مجدد دوز کامل
 - بین ۱٦ تا ۳۰ دقیقه، تجویز نیمی از دوز
- بیش از ۳۰ دقیقه، نیاز به اقدام خاصی نیست

پایش درمان

- آزمایش ادرار
- نقش پیشگیرانه
- آگاه سازی مراجع از وضعیت درمان
 - مواجه سازی با مصرف مواد
 - ابزاری برای تشویق و تنبیه

برخورد با نتیجه مثبت آزمایش

- از مجادله با بیمار و سرزنش و تهدید وی بپرهیزید.
- یادآوری کنید که یک آزمایش مبنای هیچ تصمیمگیری نیست. آنچه مهم است مجموعه ای از آزمایشهاست.
- آزمایش مورد اختالف را تجدید کنید. به بیمار متذکر شوید هرگاه نتیجه آزمایش برای ایشان غیرقابل قبول باشد، تکرار آن بلامانع است. بهتر است تکرار به روز بعد موکول شود.
 - در بسیاری از موارد مشاهده میشود که با وجود آن که بیمار منکر مصرف مواد مخدر است و علت مثبت بودن آزمایش را نمیداند، با برخورد حمایتی درمانگر و تأکید وی بر نیاز منفی شدن آزمایش قادر است به نتیجه منفی دست یابد.

نکات عملی در گرفتن نمونه ادرار

بیمار لباسهای اضافی مانند کت، کاپشن و ژاکت خود را در آورد.

با خود هیچ بسته، پاکت یا ساکی به داخل دستشویی نبرد.

ظرف جمع آوری نمونه که اسم و مشخصات بیمار روی آن نوشته شده به وی داده شود.

بیمار به تنهایی به داخل توالت برود.

داخل توالت ظرف حاوى نمونه ادرار بيماران ديگر وجود نداشته باشد.

بيمار حداقل ٣٠ ميليليتر داخل ظرف ادرار نمايد.

ظرف نمونه ادرار را از توالت خارج کرده و به مسئول مربوطه بسپارد. از گذاشتن نمونه ها در توالت به این هدف که بعداً جمعآوری شوند خودداری گردد.

بیمار می تواند بعد از تحویل نمونه دستان خود را بشوید.

توصیه شده در محفظه توالت شیر دستشویی وحتی هرگونه شیر آب وجود نداشته باشد و تنها مجهز به سیفون باشد و بیمار تنها بعد از تحویل نمونه و خروج از توالت به شیر آب دسترسی داشته باشد. حتی میتوانید آب داخل سیفون را با گذاشتن قرصهای ضدعفونی کننده رنگی (معمولاً به رنگ آبی) نشان دار کنید.

اگر امکانات اندازه گیری دمای ادرار وجود دارد، مانند ترمومتر الکترونیک، در لحظه دریافت نمونه، دمای آن اندازی گیری شود.

محوطه جمع آوری نمونه را حتی الامکان خشک نگهدارید و تسهیلات شستشو را به بیرون محوطه منتقل کنید.

مشاهده مستقیم بیمار هنگام دفع ادرار الزامی نیست.

پایش قلبی

- انجام نوار قلب پیش از ورود به درمان یا در عرض ۳۰ روز پس از شروع درمان
 - سن بالای ۵۰ سال
- تاریخچه بیماریهای ساختاری قلب یا آریتمی قلبی علایم مطرح کننده آریتمی مثل دوره های سنکوپ، طپش قلب یا حمالت سرگیجه
- مصرف همزمان داروها یا مواد غیرقانونی طولانی کننده QT، داروهای بالابرنده سطح خونی متادون یا داروهای ایجادکننده هییوکالمی
 - تاریخچه خانوادگی مرگ در اثر بیماری قلبی یا آریتمی

متادون و بارداری

- شروع یا تداوم درمان نگهدارنده روش ترجیحی برای درمان وابستگی به مواد افیونی در بارداری است.
- درمان نگهدارنده به صورت اساسی نوسانات در سطوح خونی مواد اُپیوئیدی مادر را کاهش داده و بدین ترتیب از جنین در برابر چرخه های مکرر مسمومیت و محرومیت محافظت میکند.
- زنان مصرف کننده مواد افیونی باردار باید در پذیرش و فرآیند ارزیابی در مرکز درمانی اولویت داده شوند.

متادون و بارداری

- انتخاب نوع داروی نگهدارنده همچون سایر مراجعان بر اساس ملاکهای پروتکل و ترجیح مراجع انجام میپذیرد.
 - ممکن است الزم باشد با پیشرفت بارداری در سه ماهه دوم و سوم دوز متادون افزایش داده شود.
- بازگیری یا سمزدایی با استفاده متادون در زنان باردار توصیه نمیشود، زیرا خطر عود به مصرف مواد با این روش درمانی بسیار بالاست.

متادون و بارداری

- پس از زایمان درمان در زنانی که پیش از بارداری روی متادون بوده اند با دوز مشابه پیش از بارداری ادامه یابد.
- در زنانی که درمان نگهدارنده را در طول بارداری شروع کرده اند، درمان با دوز تقریباً نصف دوز سه ماهه سوم تداوم یابد.

متادون و شیردهی

- باید زنان روی درمان نگهدارنده با متادون را به شیردهی تشویق کنیم مگر آن که مادر:
 - HIV مثبت باشد،
- مواد غیرقانونی همچون شیشه یا الکل مصرف کند،
- به بیماری دیگری که ممنوعیت شیردهی محسوب میگردد، منتلا باشند.

Medication Assisted Withdrawal

- Clonidine
- Gabapentin / other painkillers
- Anticholinergic medications

Relapse Prevention

- Naloxone Challenge Test
- Naltrexone
 - -25 mg
 - -50 mg
 - Every other day regimens

یادآوری

 A hypothetical diagram of duration vs severity/harm of drug use

• آقای ۲۲ ساله دچار وابستگی به ترامادول، بدون سابقه قبلی درمان

• آقای ۲۰ ساله با سابقه مصرف تدخینی تریاک از ٤٠ سال قبل، سابقه درمانهای گذرا و خوددرمانی

• خانم ۳۰ ساله دچار وابستگی به شیره به صورت خوراکی

• آقای ۲۹ ساله، با سابقه زندان و مصرف تزریقی هرویین

behrang.shadloo@gmail.com

Knowledge Hub Manager
Iranian National Center for Addiction Studies